

Bruxelles, 4. travnja 2022.  
(OR. fr, en)

7861/22

CULT 39  
SUSTDEV 76  
DIGIT 74  
SAN 204  
EDUC 117  
RECH 171  
VISA 64  
SOC 208  
FISC 91  
ENV 319  
TRANS 210

#### ISHOD POSTUPAKA

---

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

---

Br. preth. dok.: 6756/22

---

Predmet: Zaključci Vijeća o  
jačanju međukulturnih razmjena putem mobilnosti umjetnika te kulturnih i  
kreativnih djelatnika te putem višejezičnosti u digitalnom dobu

---

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci Vijeća o jačanju međukulturnih razmjena putem mobilnosti umjetnika te kulturnih i kreativnih djelatnika te putem višejezičnosti u digitalnom dobu, kako ih je odobrilo Vijeće za obrazovanje, mlade, kulturu i sport na sastanku 4. travnja 2022..

**Zaključci Vijeća**

**o**

**jačanju međukulturnih razmjena putem mobilnosti umjetnika te kulturnih i kreativnih  
djelatnika te putem višejezičnosti u digitalnom dobu**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

S OBZIROM NA TO DA:

1. kulturna i jezična raznolikost svojstvena je Europskoj uniji i njezinim temeljnim vrijednostima. Njome se doprinosi procvatu kreativnosti, kreativne slobode, kulturnih razmjena te raznovrsnosti i kvaliteti kulturne i umjetničke ponude za sve Europljane. Zahvaljujući njoj promiče se uzajamno razumijevanje i poštovanje kultura i jezika te ona predstavlja zajedničko nasljeđe, bogatstvo, snagu i razlikovnu značajku odnosâ unutar Europe i s ostatkom svijeta;
2. prijeko je potrebno poticati mobilnost i razmjene među europskim umjetnicima, kulturnim organizacijama te kulturnim i kreativnim djelatnicima na nacionalnoj i europskoj razini, kako je utvrđeno u programu Kreativna Europa, posebno nakon krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19. Ujedno je ključno podržati pristup kulturi i optjecaj kulturnih djela unutar Europe te time individualno i kolektivno obogaćivati naše živote;
3. mobilnost umjetnika te kulturnih i kreativnih djelatnika trebala bi se olakšati ne samo među europskim kulturnim organizacijama, već i među pojedinačnim umjetnicima i djelatnicima, na što ukazuje provedba pilot-projekata programa i-Portunus od 2018. Takva mobilnost omogućuje im zajednički rad i zajedničko stvaranje, umrežavanje, stjecanje novih kompetencija, vještina i tehnika, traženje inspiracije, dopiranje do nove publike i novih tržišta te pristup novim prilikama za razvoj karijere;

4. mogućnosti poput programa rezidencija i europske mreže institucija ili festivala mogu pogodovati mobilnosti umjetnika te kulturnih i kreativnih djelatnika. Ona se znatno može olakšati sveobuhvatnim, točnim i višejezičnim informacijama o postojećim programima mobilnosti, dostupnoj pomoći i programima kojima se u obzir uzima cjelokupan kontekst mobilnosti;
5. europski programi mobilnosti doprinose uspostavi i poticanju partnerstava koja su preduvjet za podnošenje zahtjeva za financiranje projekata suradnje u okviru programa Kreativna Europa;
6. ambiciozna politika kulturne i jezične raznolikosti trebala bi u potpunosti uključivati pitanja održivosti i temeljiti se na tehnološkim inovacijama, među ostalim u digitalnom području;
7. višejezičnost<sup>1</sup> potiče kulturnu raznolikost i kreativnost, među ostalim u području audiovizualnih, medijskih i digitalnih sadržaja, te omogućuje širi pristup različitim kulturnim pristupima, djelima, znanju i idejama. Jezične kompetencije („plurijezičnost”<sup>2</sup>) važna su dodatna vrijednost u globaliziranom kontekstu i doprinose profesionalnoj mobilnosti i razmjenama u kulturnom i kreativnom sektoru;
8. profesionalni prevoditelji, usmeni prevoditelji i nastavnici jezika imaju važnu ulogu u optjecaju umjetničkih djela, znanja i ideja, posebno u slučaju manje raširenih europskih jezika, te time svakodnevno podupiru europsku kulturnu raznolikost;

---

<sup>1</sup> Definira se kao prisutnost ili supostojanje nekoliko jezika unutar određenog društva ili područja ili na određenom mediju.

<sup>2</sup> Definira se kao sposobnost pojedinca da se služi s nekoliko jezika.

9. jezičnim i semantičkim mrežnim tehnologijama mogu se poduprijeti višejezičnost i međujezična komunikacija, može se pomoći u učenju jezika, poučavanju i podizanju svijesti te se mogu pružiti korisni alati profesionalnim prevoditeljima, uzimajući u obzir da takvi alati ne mogu u potpunosti zamijeniti ljudske prijevode, pa je stoga radi točnosti potrebno uvijek pomno pratiti i prilagoditi njihove rezultate;

## **I. MOBILNOST UMJETNIKA TE KULTURNIH I KREATIVNIH DJELATNIKA**

### **POZIVA KOMISIJU DA:**

10. umjetnicima te kulturnim i kreativnim djelatnicima osigura širi pristup bespovratnim sredstvima EU-a za mobilnost u okviru programa Kreativna Europa putem stabilnog programa na europskoj razini za individualnu i kolektivnu kulturnu mobilnost unutar i izvan Europske unije, s ciljem unapređenja dinamike stvorene pilot-projektima programa i-Portunus;
11. istraži načine za olakšavanje razvoja pristupačnog, interaktivnog i višejezičnog informacijskog portala, nadovezujući se što je više moguće na postojeće inicijative i tražeći nadahnuće u postojećim portalima kao što su EURAXESS<sup>3</sup>, CulturEU<sup>4</sup> i drugi, koji bi pružao sveobuhvatne i ažurirane informacije o mogućnostima mobilnosti i bespovratnim sredstvima dostupnima u državama članicama i na europskoj razini, i to za pojedince, skupine pojedinaca i kulturne organizacije, prema potrebi, te pružio potporu umrežavanju organizacija, mjesta događanja i onih koji su zainteresirani za mobilnost;
12. doprinese podupiranju i umrežavanju službi za informiranje o mobilnosti za umjetnike te kulturne i kreativne djelatnike;
13. osigura da se u okviru europskih programa mobilnosti u obzir uzimaju rodna ravnopravnost i specifične potrebe novih umjetnika i umjetnika koji pripadaju skupinama u nepovoljnom položaju ili s manje mogućnosti, koji obično slabije iskorištavaju postojeće programe mobilnosti, te da im se pruži prilagođena potpora;

---

<sup>3</sup> <https://euraxess.ec.europa.eu/>

<sup>4</sup> <https://ec.europa.eu/culture/funding/cultureu-funding-guide>

14. aktivno promiče i potiče jezičnu raznolikost u programima mobilnosti za studente umjetnosti, umjetnike te kulturne i kreativne djelatnike, i to za fizičku i virtualnu mobilnost, nadovezujući se prema potrebi na postojeće modele kao što je platforma za mrežnu jezičnu potporu<sup>5</sup> razvijena za Erasmus+ i Europske snage solidarnosti;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA:

15. razviju ili nastave programe mobilnosti, zajedno s inicijativama ili programima EU-a, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri olakšale mobilnost i razmjene između europskih umjetnika te kulturnih i kreativnih djelatnika;
16. promiču suradnju između kulturnih tijela i tijela nadležnih za pitanja povezana s mobilnošću, na primjer izdavanje viza, kako bi se istražile moguće opcije da u obzir uzmu posebnosti mobilnosti umjetnika te kulturnih i kreativnih djelatnika;
17. potiču rad na olakšavanju prekogranične mobilnosti smanjenjem administrativnog opterećenja u pogledu, primjerice, socijalne sigurnosti, osiguranja, stanovanja, carine ili oporezivanja te pritom u većoj mjeri uzmu u obzir posebnosti kulturnih i kreativnih djelatnosti te se prema potrebi nadovežu na predstojeće rezultate skupine za OMK<sup>6</sup> u vezi sa statusom i radnim uvjetima umjetnika te kulturnih i kreativnih djelatnika;
18. promiču pružanje, podupiranje i jačanje službi za informiranje umjetnika te kulturnih i kreativnih djelatnika o mobilnosti kako bi im se pomoglo u formalnostima povezanim s mobilnošću, a posebno kako bi im se pružile informacije o primjenjivom regulatornom okviru s pomoću povezivanja s relevantnim tijelima;

---

<sup>5</sup> <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/online-linguistic-support>

<sup>6</sup> Otvorena metoda koordinacije. Skupine za OMK uspostavljaju se u okviru plana rada za kulturu za razdoblje 2019. – 2022. (SL C 460, 21.12.2018., str. 12.).

POZIVA DRŽAVE ČLANICE I KOMISIJU DA U OKVIRU SVOJIH PODRUČJA  
NADLEŽNOSTI I U SKLADU S NAČELOM SUPSIDIJARNOSTI:

19. olakšaju mobilnost umjetnika i kulturnih djelatnika, posebno odgovaranjem na njihove specifične potrebe u vezi s putovanjima, kao što je prijevoz glazbenih instrumenata ili umjetničkih materijala, uzimajući pritom u obzir raznolikost i uključivost;
20. promiču programe mobilnosti kojima se, neovisno o njihovoj razini upravljanja, u obzir uzimaju svi putni troškovi i kojima se primjereno integriraju okolišna pitanja, uzimajući u obzir geografsku raznolikost i značajke Unije, te da posebno promiču:
  - kombiniranu mobilnost iskorištavanjem potencijala virtualnih razmjena, uzimajući u obzir jezičnu raznolikost sudionika i intrinzičnu vrijednost fizičke mobilnosti te
  - upotrebu prijevoznih sredstava koja manje onečišćuju, bez isključivanja slučajeva u kojima je zračni prijevoz jedina ili nužna mogućnost, primjerice za najudaljenije regije<sup>7</sup>, prekomorske zemlje i područja<sup>8</sup>, otoke i otočna područja;
21. poboljšaju upotrebu alata za potporu cjeloživotnom učenju<sup>9</sup> kulturnih i kreativnih djelatnika, posebno jačanjem sinergije s programima Erasmus+ i Kreativna Europa te između njih, kako bi se više vodilo računa o posebnostima kulturnog i kreativnog sektora;

---

<sup>7</sup> Kako je utvrđeno u članku 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

<sup>8</sup> Kako je utvrđeno u članku 198. i Ugovora o funkcioniranju Europske unije i njegovu Prilogu II.

<sup>9</sup> Kako je definirano u članku 2. stavku 1. Uredbe (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013 (SL L 189, 28.5.2021., str. 1.).

## **II. VIŠEJEZIČNOST U DIGITALNOM DOBU, U VEZI S PITANJIMA SOCIJALNE KOHEZIJE I EUROPSKOG GRAĐANSTVA**

### **POZIVA KOMISIJU DA:**

22. osnaži uključivanje višejezičnosti u programe Unije;
23. promiče strateški pristup za višejezičnost u digitalnom okruženju na razini EU-a;
24. nastavi iskorištavati mogućnosti koje nude jezične tehnologije kako bi se osigurao visokokvalitetno i opsežnije prevođenje njezinih internetskih stranica i drugih komunikacijskih alata na sve službene jezike EU-a<sup>10</sup>;
25. ponudi višejezični prostor za informiranje o europskim jezičnim tehnologijama te povezanoj potpori i resursima, uključujući europske programe za „plurijezičnost” i prevođenje, u suradnji s tijelima kao što je Europska federacija nacionalnih jezičnih institucija (EFNIL);
26. ciljano promiče odgovorno i etičko upravljanje podacima i njihovu zaštitu u okviru napora usmjerenih na jačanje jezika s pomoću tehnologije;
27. produbi suradnju s nacionalnim i međunarodnim organizacijama koje su aktivne u području učenja jezika, digitalnih tehnologija te kulturne i jezične raznolikosti, [...] posebno s Vijećem Europe i njegovim Europskim centrom za suvremene jezike te UNESCO-om;

---

<sup>10</sup> Kako je definirano u Uredbi Vijeća br. 1. o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici (SL 17, 6.10.1958., str. 385–386.), kako je izmijenjena.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE I KOMISIJU DA U OKVIRU SVOJIH PODRUČJA  
NADLEŽNOSTI I U SKLADU S NAČELOM SUPSIDIJARNOSTI:

28. promiču kulturnu i jezičnu raznolikost i optjecaj kulturnih djela s pomoću prijevoda svih medija, među ostalim, prema potrebi, iskorištavanjem najnovijih digitalnih tehnologija, i to na sljedeće načine:
- a) promicanjem prevođenja kao zanimanja u obrazovanju, i to tako da se prevođenje već u školama upotrebljava kao metoda za poboljšanje vještina pisanja i jezičnih vještina;
  - b) poticanjem kvalitetnog početnog osposobljavanja u prevođenju za kulturni i kreativni sektor te cjeloživotnog osposobljavanja profesionalnih prevoditelja, uzimajući u obzir sve veću upotrebu digitalnih tehnologija;
  - c) povećanjem privlačnosti djelatnosti prevođenja pružanjem veće vidljivosti i priznanja;
  - d) poticanjem boljih radnih uvjeta, pravedne naknade i poštenih ugovornih praksi za prevoditelje, posebno u kulturnom i kreativnom sektoru, neovisno o jezičnim kombinacijama i uz dužno poštovanje autonomije socijalnih partnera;
  - e) jačanjem postojeće javne potpore, posebno promicanjem umrežavanja djelatnika, poticanjem suradnje među relevantnim organizacijama koje pružaju bespovratna sredstva za prevođenje te usmjeravanjem sredstava na prevođenje sa stranih jezika i na strane jezike na nacionalnoj i europskoj razini;
  - f) nastavljanjem razmjena o višejezičnosti i prevođenju svih medija u digitalnom dobu na odgovarajućim forumima, obuhvaćajući sve kulturne i kreativne sektore te sektore znanja;

29. promiču „plurijezičnost” u cjeloživotnom učenju<sup>11</sup>, među ostalim kampanjama za podizanje svijesti kao što je Europski dan jezika te razvojem i poboljšanjem digitalnih alata, a posebno:
- a) pružaju više mogućnosti djeci i mladima, uključujući one s manje mogućnosti, za bavljenje drugim jezicima i kulturama, prema potrebi i kao dopuna učenju službenih jezika država članica;
  - b) razvijaju jezične vještine među studentima u području kulture, umjetnicima te kulturnim i kreativnim stručnjacima;
  - c) migrantima, a posebno mlađim migrantima, olakšaju učenje službenih jezika njihove zemlje domaćina, uz istodobno vrednovanje jezične raznolikosti;
30. podupiru, prema potrebi, istraživanje i razvoj jezičnih tehnologija za europske građane i poduzeća kako bi se poticale međukulturne razmjene i poboljšali analitički kapaciteti, oslanjajući se na već postojeće resurse i platforme, a posebno:
- a) promiču stvaranje europskog jezičnog podatkovnog prostora kao europske platforme za razmjenu koja poduzetnicima, ulagačima, istraživačima i javnim tijelima olakšava stvaranje, prikupljanje, (ponovnu) uporabu i razmjenu jezičnih resursa, alata i modela, uz potpuno poštovanje vrijednosti EU-a u pogledu privatnosti, transparentnosti i povjerenja;
  - b) podupiru uspostavu višejezičnih terminoloških baza podataka i resursa te širu upotrebu postojećih platformi, kao što je IATE, kao i europskih jezičnih i višejezičnih infrastruktura, kao što je CLARIN ERIC, u cilju proširenja prikupljanja i čišćenja digitalnih podataka o jeziku, i u tekstualnom i u usmenom obliku, te pristupa njima;

---

<sup>11</sup> U skladu s Preporukom Vijeća od 22. svibnja 2019. o sveobuhvatnom pristupu poučavanju i učenju jezika (SL C 189, 5.6.2019., str. 15.).

- c) potiču razvoj, upotrebu i praćenje, prema potrebi, automatiziranih sustava prevođenja, uključujući uslugu eTranslation za sve službene jezike EU-a, te drugih jezičnih alata na europskoj razini, tražeći sinergiju s Europskom mrežom za koordinaciju jezičnih resursa (ELRC), projektom Europska jezična mreža (ELG) i budućim europskim jezičnim podatkovnim prostorom;
  - d) promiču konvergenciju programa istraživanja i inovacija te utvrđivanje područja primjene, kao i bolje povezuju istraživanja s potrebama poduzeća i građana u području jezičnih tehnologija za prevođenje te višejezičnu i analitičku obradu;
  - e) podižu svijest poduzeća o prednostima upotrebe jezičnih tehnologija za komunikaciju na nekoliko službenih jezika EU-a;
  - f) promiču veću uključenost profesionalnih prevoditelja u razvoju digitalnih tehnologija prevođenja;
31. promiču višejezični pristup digitaliziranom europskom sadržaju s pomoću novih tehnologija obogaćivanjem metapodataka i pružanjem višejezičnih iskustava u pogledu uredničkog sadržaja i korisničkih sučelja; u tom pogledu, nadovezuju se na istraživanje i rad digitalnih platformi kao što je Europeana;
32. razmjenjuju najbolje prakse i sagledaju provedbu ovih zaključaka do 2025.
-

**REFERENTNI DOKUMENT/I:**

***Ugovori Unije***

Ugovor o Europskoj uniji, a posebno članak 3. stavak 3.: „Ona [Unija] poštuje svoju bogatu kulturnu i jezičnu raznolikost te osigurava očuvanje i unapređenje kulturnog nasljeđa Europe.”

Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno članci 165., 166. i 167., osobito njegov članak 167. stavak 4.: „U svojem djelovanju na temelju drugih odredaba Ugovorâ Unija vodi računa o kulturnim aspektima, posebno radi poštovanja i promicanja raznolikosti svojih kultura.”

Povelja o temeljnim pravima, posebno članak 22.: „Unija poštuje kulturnu, vjersku i jezičnu raznolikost.”

***Europsko vijeće***

Zaključci Europskog vijeća (14. prosinca 2017.) (EUCO 19/1/17 REV 1, odjeljak II. pod „Obrazovanje i kultura”, treći odlomak na str. 4.)<sup>12</sup>

---

<sup>12</sup> „Europsko vijeće također poziva Komisiju, Vijeće i države članice da razmotre moguće mjere koje se odnose na: [...] pravne i financijske okvirne uvjete za razvoj kulturnih i kreativnih industrija te za mobilnost profesionalaca u kulturnom sektoru.”

## ***Vijeće Europske unije***

Zaključci Vijeća od 22. svibnja 2008. o višejezičnosti (SL C 140/14, 6.6.2008., str. 1.)

Zaključci Vijeća od 22. svibnja 2008. o međukulturnim kompetencijama (SL C 141, 7.6.2008., str. 14.)

Rezolucija Vijeća o europskoj strategiji za višejezičnost (SL C 320, 16.12.2008., str. 1.)

Zaključci Vijeća o službama za informiranje umjetnika i djelatnika u kulturi o mobilnosti (SL C 175, 15.6.2011., str. 5.)

Zaključci Vijeća o jezičnim kompetencijama za poboljšanje mobilnosti (SL C 372, 20.12.2011., str. 27.)

Zaključci Vijeća o višejezičnosti i razvoju jezičnih kompetencija (SL C 183, 14.6.2014., str. 26.)

Zaključci Vijeća o planu rada za kulturu za razdoblje 2019. – 2022. (SL C 460, 21.12.2018., str. 12.)

Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2019. o sveobuhvatnom pristupu poučavanju i učenju jezika (SL C 189, 5.6.2019., str. 15.)

Zaključci Vijeća o oporavku, otpornosti i održivosti kulturnog i kreativnog sektora (SL C 209, 2.6.2021., str. 3.)

## ***Stručne skupine za otvorenu metodu koordinacije***

Izvješće o politici u kojem se predlaže pet ključnih načela za izgradnju i održavanje snažnog okvira za potporu mobilnosti umjetnika i kulturnih djelatnika (2012.)

Priručnik o politikama o rezidencijalnim programima za umjetnike (2014.) Prevoditelji na naslovnici (*Translators on the cover*).

Izvješće stručnjaka Radne skupine za otvorenu metodu koordinacije iz država članica EU-a o višejezičnosti i prevođenju (2022.)

## ***Europska komisija***

Višejezičnost: prednost za Europu i zajednička obveza (COM(2008) 566 final)

Smjernice (standardi informiranja o mobilnosti) o standardima kvalitete za uspostavu informacijskih i savjetodavnih usluga za umjetnike i kulturne djelatnike, koje je izdala radna skupina (2011.)

Nova europska agenda za kulturu (COM(2018) 267 final)<sup>13</sup>

Preporuka o zajedničkom europskom podatkovnom prostoru za kulturnu baštinu (SL L 401, 12.11.2021., str. 5–16.)

## **Strukturirani dijalog pod nazivom „Glasovi kulture” (*Voices of culture*)**

Izvešće s razmjene ideja u okviru strukturiranog dijaloga „Glasovi kulture” pod naslovom „Kultura i ciljevi održivog razvoja Ujedinjenih naroda: izazovi i prilike” (*Culture and the United Nations Sustainable Development Goals: Challenges and Opportunities*) (2021.)

Izvešće s razmjene ideja u okviru strukturiranog dijaloga „Glasovi kulture” pod naslovom „Status i radni uvjeti za umjetnike, kulturne i kreativne stručnjake” (*Status and Working Conditions for Artists, Cultural and Creative Professionals*)<sup>14</sup> (2021.)

## ***Europski parlament***

Umjetna inteligencija u obrazovnom, kulturnom i audiovizualnom sektoru (2020/2017(INI))

Jezična ravnopravnost u digitalnom dobu (2018/2028(INI))

Položaj umjetnika i kulturni oporavak u EU-u (2020/2261(INI))

Kulturni oporavak Europe ([2020/2708\(RSP\)](#))

## ***UNESCO***

Konvencija o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja (2005.)<sup>15</sup>

---

<sup>13</sup> Odjeljak 4. Strateški ciljevi i mjere, 4.1 Socijalna dimenzija – iskoristiti snagu kulture i kulturne raznolikosti za socijalnu koheziju i dobrobit (druga crtica) „Poticanje mobilnosti stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru te uklanjanje prepreka njihovoj mobilnosti”.

<sup>14</sup> Poglavlje 4. Mobilnost (fizička, zelenija, digitalna, kombinirana, pravila, prepreke).

<sup>15</sup> Članak 14. „Stranke će nastojati podupirati suradnju [...] u cilju poticanja stvaranja dinamičnog kulturnog sektora [...] sljedećim sredstvima:  
(a) jačanjem kulturnih industrija u zemljama u razvoju putem: [...] v. pružanja potpore stvaralačkom radu i olakšavanja, što je moguće veće, mobilnosti umjetnika iz država u razvoju.”.